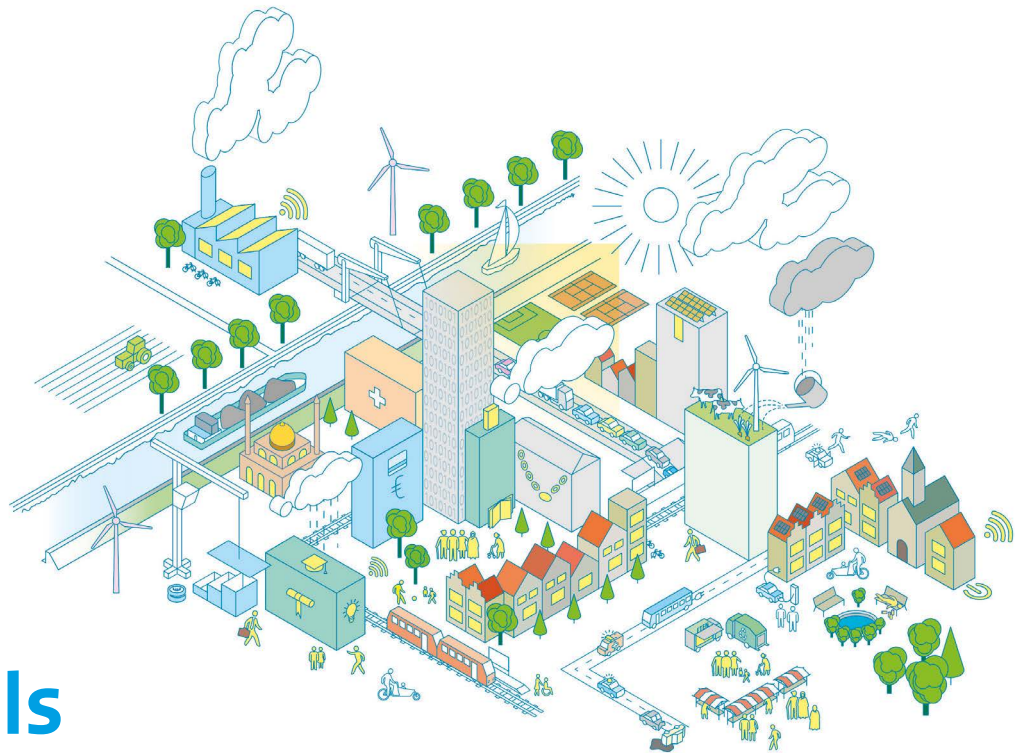

Agenda Stad

Factsheet City Deals

In Agenda Stad werken steden, maatschappelijke partners en Rijksoverheid samen aan het versterken van de innovatie van Nederlandse steden. Dat doen we in de vorm van City Deals.

Wat is een City Deal?

Een City Deal heeft als doel innovatie aan te jagen bij grote stedelijke veranderingen en maatschappelijke vraagstukken. Door enkele steden die te maken hebben met deze opgaven te koppelen aan de beleidsverantwoordelijke ministeries, andere overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen zij samen tot een nieuwe aanpak komen. Hierbij worden bestaande praktijken en financieringsmodellen ter discussie gesteld.

In City Deals leggen de betrokken partijen concrete afspraken met elkaar vast. In deze aanpak staat de inhoud centraal en werken de verschillende partijen zowel 'horizontaal' als 'verticaal' samen op basis van gelijkwaardigheid. De looptijd van een City Deal varieert van één tot vier jaar. Na een pilotfase worden de resultaten van City Deals onder meer omgezet in landelijke beleidsprogramma's of wetgevingstrajecten.

De City Deal-aanpak is succesvol gebleken en heeft aan de wieg gestaan van andere 'multilevel governance' werkwijzen zoals Regiodeals en Woondeals. Bij City Deals is de insteek thematisch: innovatieve oplossingen bewerkstelligen door steden met vergelijkbare opgaven bijeen te brengen. Regiodeals en Woondeals zijn daarentegen gebiedsgericht.

In een Regiodeal staat de brede welvaart centraal en worden meerdere uitdagingen in een gebied gelijktijdig aangepakt, zoals leefbaarheid, gezondheid, huisvesting en armoede. Woondeals zijn deals waarin overheden, corporaties en marktpartijen in een gebied samen versnelling creëren in de woningopgave.

Daarnaast zijn er Nationale Programma's: het Nationale Programma Rotterdam Zuid, dat wel een 'City Deal avant la lettre' genoemd wordt en het Nationale Programma Groningen. Nationale Programma's zijn meerjarige plannen rondom problematiek die al decennialang speelt. Tot slot verhouden City Deals zich tot het Interbestuurlijk Programma, een initiatief van gemeenten, provincie, waterschappen en Rijk om als één overheid gezamenlijk de schouders te zetten onder complexe maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie en klimaatadaptatie.

Waarom City Deals?

Of het nu gaat om een inclusievere stad, duurzamere woningen, veiligheid of een ander vraagstuk, een City Deal wordt ingezet voor concrete stedelijke transitieopgaven. Koplopers in de steden werken rond een van deze thema's aan nieuwe oplossingen, waarbij ze bestaande praktijken en financieringsmodellen ter discussie stellen. Daarbij leren ze wat goed werkt en wat minder. Samenwerking tussen stedelijke regio's is daarbij cruciaal. Uniek aan samenwerking in City Deals is dat ook wordt gewerkt aan aanpassing van nationale kaders (regelgeving, geld) om praktische oplossingen voor transitie mogelijk te maken.

Wat zijn de uitgangspunten daarbij? Een City Deal:

- formuleert een aansprekende ambitie over de aanpak van dit vraagstuk;
- stimuleert agglomeratie-effecten (massa, schaalvoordelen) door samenwerking tussen en/of binnen stedelijke regio's;
- bestaat uit een samenwerking tussen uiteenlopende publieke en private partijen, waaronder het Rijk;
- is innovatief en gericht op doorbraken, door bijvoorbeeld bestaande systemen anders vorm te geven;
- is (inter)nationaal aansprekend en opschaalbaar.

Een idee voor een City Deal?
Laat het weten via
www.agendastad.nl

City Deals pionieren als gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven en leveren dus veel inzichten op. Dat leidt er ook toe dat recente City Deals profiteren van de inzichten die door de ‘voorlopers’ zijn opgedaan. Nieuwe City Deals, we spreken wel van ‘City Deals 2.0’, kennen daarom de volgende aanvullende uitgangspunten:

- levert een concreet resultaat op voor de inwoners van steden/ stedelijke regio’s;
- komt tot stand na een gezamenlijke verkenning en analyse van een inhoudelijk thematisch vraagstuk;
- In de zoektocht naar doorbraken geven we de ambitie richting door het motto uit het ‘Pact van Amsterdam’ te hanteren: betere regelgeving, betere financiering en meer kennisdeling;
- We streven naar optimale aansluiting op de Urban Agenda for the EU, de Europese variant van Agenda Stad;

Andere belangrijke inzichten zijn o.a.: het investeren in goede samenwerking voordat de formele deal getekend is, aandacht voor goed procesmanagement, heldere financiële randvoorwaarden scheppen en goede sturing op voortgang en rapportages.

Inmiddels zijn er naast City Deals ook andere multilevel governance-instrumenten zoals Regiodeals en Woondeals. De opgave is altijd leidend voor het te kiezen instrument.

Wat levert een City Deal op?

De gelijkwaardige samenwerking in de City Deals is allereerst bedoeld om tot concrete, innovatieve oplossingen te komen voor maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast levert het de deelnemers een efficiënt netwerk op. Steden leren van elkaar en hoeven niet zelf ‘het wiel uit te vinden’. Het Rijk staat door de samenwerking dicht bij de praktijk waarvoor zij (generiek) beleid ontwikkelt, en kan de effectiviteit ervan daardoor beter toetsen. Steden krijgen hierdoor makkelijker toegang tot de beleidsmakers in ‘Den Haag’. Een voorbeeld is de ‘rode knop-procedure’ uit de City Deal Inclusieve Stad, die door het Programma Sociaal Domein is omarmd: wanneer regelgeving knelt of botst, gaan Rijk, betrokken steden en maatschappelijke partners om tafel om een oplossing te zoeken. Verder ontstaat er door de samenwerking in de City Deals ruimte voor gerichte experimenten en bieden de gemeenschappelijke financiering en de juridische denkkracht een vruchtbare bodem voor innovatie. Uitkomsten van pilots en experimenten uit City Deals kunnen een vliegwiel vormen als onderbouwing voor landelijke beleidswijzigingen of uitvoeringsprogramma’s.

Voorbeelden van City Deals zijn:

Circulair en Conceptueel Bouwen	Warm Welkom Talent	Binnenstedelijk Bouwen en Transformatie	De Inclusieve Stad / Eenvoudig Maatwerk
Eurolab Grensoverschrijdend werken en ondernemen	Lokale weerbaarheid Cybercrime	Elektrische Deelmobiliteit in stedelijke gebiedsontwikkeling	Energieke Wijken, duurzaam en sociaal
Openbare Ruimte	Ruimte voor Lopen	Impact Ondernemen	Een slimme stad, zo doe je dat
Clean Tech	Circulaire Stad	Health Hub	Klimaatadaptatie
Voedsel op de stedelijke agenda	Waarden van groen en blauw in de stad	Stedelijke veiligheid	Zorg voor veiligheid in de stad
Zicht op ondermijning	Kennis Maken	Woningabonnement	Jouw deal?

Kijk voor actuele informatie over alle City Deals op www.AgendaStad.nl.

Hoe komt een City Deal tot stand?

Het initiatief voor een City Deal ontstaat veelal in de steden zelf. Aan de hand van voorstellen uit de steden coördineert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties via het Programma Agenda Stad de totstandkoming van de City Deals. Dat doet ze door nauwe relaties op te zetten en te onderhouden met stakeholders zoals de G40, G4, Netwerk Kennissteden, VNG, andere departementen en met individuele steden. Steden kunnen hun voorstellen o.a. indienen via het formulier op www.AgendaStad.nl.

Wat moet ik ‘meebrengen’ om aan een City Deal mee te doen?

Om mee te doen aan een City Deal moet je als deelnemer een belang hebben in het thema van de Deal. Het moet je wat opleveren. Zit je als stad met een vraagstuk of zie je een kans? De City Deal kan helpen dat concrete vraagstuk op te lossen of verder te brengen. Om mee te doen aan een City Deal is het vereist dat je als deelnemer toewijding hebt- we zijn opzoek naar de koplopers- en voldoende bijdrage in personele inzet en middelen meebrengt.

Welke City Deals zijn er?

De eerste City Deals zijn in 2016 van start gegaan. Inmiddels zijn er 27 City Deals gesloten, waarvan ongeveer de helft is afgerond. In totaal zijn ruim 125 gemeenten, 8 provincies, 9 ministeries, 10 overige overheidsorganisaties, 5 waterschappen, 100+ bedrijven, 30+ kennisinstellingen en 20+ samenwerkingverbanden betrokken. Op dit moment wordt binnen het programma Agenda Stad gewerkt aan 6 nieuwe City Deals. Hierover wordt gesproken met steden die het onderwerp hebben aangedragen, de departementen die het betreft, vertegenwoordigers van de G4, G40 en het Netwerk Kennissteden. Kijk voor meer informatie en actuele ontwikkelingen op www.AgendaStad.nl.

Internationaal

Een belangrijke reden voor het commitment van Rijk en steden aan de City Deal-aanpak vormen de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG’s) van de Verenigde Naties. Met name doelstelling 11 is de belangrijkste drijfveer voor Agenda Stad en luidt: “Maak steden inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.” Bovendien zijn steden internationaal ook steeds scherper met elkaar in concurrentie. Internationaal zal Nederland alleen een rol van betekenis kunnen blijven spelen als we onze dicht bij elkaar gelegen (kleinere) steden zo goed mogelijk als netwerk weten te versterken en benutten.